

**NOTY, KOMENTARZE,
RECENZJE, SPRAWOZDANIA**

**PH. SEIB, D.M. JANBEK, *GLOBAL TERRORISM AND NEW MEDIA.
THE POST-AL QAEDA GENERATION, NEW YORK 2011***

Krzysztof Łuszczek¹

Wydział Teologiczny Uniwersytetu Szczecińskiego
Szczecin

Autorzy książki to Philip Seib, profesor dziennikarstwa i stosunków międzynarodowych na Uniwersytecie Południowej Kalifornii, oraz Dana M. Janbek, adiunkt Wydziału Komunikacji w Lasell College. Szczególnie Ph. Seib posiada bogaty dorobek w zakresie badań nad medialnymi uwarunkowaniami polityki, jest autorem m.in.: *The Global Journalist: News and Conscience in a World of Conflict* (2001), *The Al Jazeera Effect* (2008), *New Media and the New Middle East* (2009).

Podobnej problematyki dotyczy napisana wspólnie z D.M. Janbek książka *Global Terrorism and New Media. The Post-Al Qaeda Generation*. Terroryzm, który zmienił nasze myślenie o bezpieczeństwie po zamachach z 11 września 2001 roku, nie ominął także cyberprzestrzeni. Co więcej, jest to tym bardziej oczywiste, że nowe media coraz mocniej kształtują świadomość współczesnych ludzi. Jak określił to M. Castells: „Internet stanowi tkankę naszego życia”².

¹ Ks. dr Krzysztof Łuszczek, adiunkt Katedry Pedagogiki i Psychologii na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Szczecińskiego; adres: Wydział Teologiczny US, 71–459 Szczecin, ul. Papieża Pawła VI 2; e-mail: krzysztof.luszczek@univ.szczecin.pl.

² M. Castells, *Galaktyka Internetu*, Poznań 2003, s. 11.

Ph. Seib i D.M. Janbek podejmują analizę obecności islamskich terrorystów w globalnej sieci komputerowej po zamachach w Nowym Jorku. Według opinii jednego z amerykańskich ekspertów od terroryzmu, gdyby nie media, Osama bin Laden pozostałby mało znanym starcem z jaskini, znanym niewielkiemu kręgowi osób. Dzięki mediom mógł skierować swoje przesłanie do całego świata. Ale to w dużej mierze właśnie dzięki nowym mediom walka z terroryzmem może być długotrwała. Dynamika działań terrorystów dzięki nim zwiększa się wielokrotnie, a wykorzystanie różnych form interaktywności czyni przekaz atrakcyjnym dla młodych odbiorców. Autorzy cytują dane *State Department's Office of the Coordinator for Counterterrorism*, z których wynika, że większość organizacji terrorystycznych próbuje znaleźć dla siebie miejsce w Internecie.

Terrorystyci wykorzystują nowe media zasadniczo w dwóch celach. Po pierwsze, jako narzędzie cyberterroryzmu. Działania tego typu mają przede wszystkim przynieść szkodę systemom przeciwnika. Po drugie, jest to dla terrorystów narzędzie komunikacji, czasem określane jako *Dark Web*. Ph. Seib i D.M. Janbek przytaczają dane, z których wynika, że w 2008 roku liczbę terrorystycznych stron w internecie szacowano na 6 tys. Liderem była Al-Kaida i organizacje z nią powiązane. Jej liderzy od początku doceniali wartość globalnej sieci komputerowej dla ich działalności.

W szeregu opinii podkreśla się znaczenie Internetu dla werbunku nowych terrorystów. Na razie jednak brak danych na temat skuteczności takich działań. Takie organizacje, jak Al-Kaida uważają, że nieformalne powiązania i wspólne wartości można rozwinąć tylko przez kontakt bezpośredni. Jednocześnie Internet może być postrzegany jako idealne narzędzie do tego typu działań. Ma nieograniczony zasięg i zapewnia względną anonimowość.

Interesująca jest przeprowadzona przez autorów analiza wykorzystania poszczególnych platform medialnych przez terrorystów. W jaki sposób organizacje terrorystyczne wykorzystują np. Facebooka? Po pierwsze, szukają na portalu społecznościowym informacji na temat potencjalnych celów i organizacji wojskowych. Autorzy przytaczają przypadek, kiedy Hezbollah próbował na Facebooku zorganizować spotkanie dla izraelskich żołnierzy, aby dokonać ich porwania. Po drugie, Facebook jest wykorzystywany dla sprawnej komunikacji, wsparcia i wymiany informacji między poszczególnymi członkami grup terrorystycznych. Armia USA nie wyklucza, że również Twitter jest wykorzystywany przez terrorystów. Istnieje również silnie rozbudowana islamska blogosfera wspierająca dżihad.

Ph. Seib i D.M. Janbek podkreślają, że oprócz tej instrumentalnej strony nowych mediów dla terrorystów mają one jeszcze inne znaczenie. Można je określić jako ideologiczno-propagandowe. Nowe media stały się pasem transmisyjnym ideologii terrorystów do świata zachodniego. Przekaz ma na celu pozyskiwanie potencjalnych sympatyków oraz wsparcie dla diaspory islamskiej.

Książka *Global Terrorism and New Media* pokazuje, jak bardzo Internet i nowe media wrosły w krwiobieg naszego życia. Stanowią coraz doskonalsze odzwierciedlenie życia w realnym świecie. Siła nowych mediów ma charakter globalny i trudno ją porównać z czymkolwiek w przeszłości. Stąd warto zwracać uwagę na to, jak się ją wykorzystuje. Rewolucja Web 2.0 przyniosła wiele nowych zjawisk związanych z cyberprzestrzenią, często trudnych do przewidzenia i opanowania. Takim zjawiskiem jest niewątpliwie terroryzm 2.0, podobnie jak również wojna 2.0 (w kontekście aneksji przez Rosję Krymu i rosyjskich działań na wschodzie Ukrainy)³. Działania Rosji na Ukrainie pokazały, że wojna 2.0 pozwala uniknąć wielu ofiar i gwarantuje niski poziom reakcji świata zachodniego.

Praca Ph. Seiba i D.M. Janbek pokazuje, jak skutecznym narzędziem mogą się stać nowe media. Już dawno przestały być zabawką dla młodzieży i ludzi fascynujących się technologią. Sposób ich wykorzystania przynosi głębokie i rozłożone w czasie konsekwencje w realnym życiu.

³ O. Górzyński, *Wojna informacyjna 2.0*, <http://www.rp.pl> (12 V 2014).

